

**УКРАЇНА
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ
ПЕЧЕНІЗЬКИЙ РАЙОН
ПЕЧЕНІЗЬКА СЕЛИЩНА РАДА**

LV сесія VII скликання

РІШЕННЯ

Від «21» листопада 2019 року

смт. Печеніги

Про затвердження «Програми контролю за утриманням домашніх тварин та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в смт Печеніги на 2020-2024 роки»

Заслухавши інформацію секретаря селищної ради Подольської Л.Є., керуючись пп.15 п. «а» ст.30 Закону України «Про місцеве самоврядування», відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження», з метою вирішення питання щодо регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами та регулювання відносин у сфері утримання та поводження з домашніми та іншими тваринами в смт Печеніги, Печенізька селищна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити «Програму контролю за утриманням домашніх тварин та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в смт Печеніги на 2020-2024 роки» (додається)
2. Відповідальність за виконання цього рішення покласти на секретаря селищної ради Подольську Л.Є.
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію Печенізької селищної ради з питань управління комунальною власністю, будівництва та паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства, благоустрою, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку (голова – Чумак І.В.)

Печенізький селищний голова

Ю. Мариненко

Програма контролю за утриманням домашніх тварин та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в смт Печеніги на 2020-2024 роки

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Необхідність розроблення «Програми контролю за утриманням домашніх тварин та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в смт Печеніги на 2020-2024 роки» (далі – Програма) визначається перебуванням великої кількості безпритульних тварин на території селища, що у свою чергу призводить до погіршення його санітарно-епідеміологічного та екологічного стану, якості життя мешканців і гостей селища, загибелі тварин та жорстокого поводження з ними.

Програма спрямована на цивілізоване вирішення цих проблем шляхом зменшення чисельності безпритульних тварин гуманними методами, а також донесення до суспільної свідомості населення стандартів гуманного поводження з тваринами.

Найбільш ефективним шляхом регулювання чисельності безпритульних тварин є реалізація заходів запобігання неконтрольованого розмноження тварин, що мають власників та безпритульних тварин, здійснювана за участю громадських організацій.

Враховуючи досвід міст Харківської області заходи з масової стерилізації безпритульних тварин мають вже протягом першого року забезпечити стійку динаміку зниження їх чисельності на території міста. Очікуваними результатами цієї роботи протягом наступних кількох років, в тих же обсягах, є доведення чисельності цих тварин до мінімального рівня, необхідного для середовища селища.

З огляду на те, що однією з причин поповнення популяції безпритульних тварин є безвідповідальне до них ставлення їх власників (тварини опиняються на вулиці), окрім масової стерилізації безпритульних тварин необхідно організувати роботу, спрямовану на усвідомлення власниками відповідальності за своїх вихованців, гуманного ставлення до безпритульних тварин, вирішення проблеми безпритульних тварин цивілізованими методами.

Законом України «Про захист тварин від жорстокого поводження» встановлено правові норми в сфері поводження з тваринами. Статтею 24 цього Закону передбачено наявність місцевих програм регулювання чисельності тварин у населених пунктах.

Таким чином, на підставі вищевикладеного та в результаті ситуації, що виникла на даний час в сфері поводження з тваринами, а також положень зазначеного Закону, постала необхідність в розробці і прийнятті Програми.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

- 2.1 Гуманне ставлення до тварин – дії, що відповідають вимогам захисту тварин від жорстокого поводження і передбачають доброзичливе ставлення до тварин, сприяння їх благу, покращення якості їх життя, тощо;
- 2.2 Домашні тварини – собаки та коти, які утримуються власниками як домашні улюбленці, компаньйони-помічники (поводирі незрячих, охоронці житла та іншого майна), що знаходяться під контролем (наглядом) власника, членів його сім'ї або уповноваженої власником особи, а також повинні бути ідентифіковані;
- 2.3 Безпритульні тварини – собаки та коти, покинуті, загублені, що втекли або іншим чином залишилися поза межами свого утримання без догляду людини, а також ті з них, що утворили напіввільні угруповання, здатні розмножуватися поза контролем людини;
- 2.4 Метод ВСВП – (відлов-стерилізація-вакцинація-повернення на місце проживання);
- 2.5 Опікувані тварини – піддані щепленням та стерилізації собаки та коти, що перебувають під опікою фізичних осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, громадських і благодійних організацій в умовах повністю або частково створених діяльністю людини;
- 2.6 Опікун тварини – фізична особа, підприємство, установа, організація незалежно від форм власності, громадські і благодійні організації, що опікуються тваринами на волонтерських засадах і несуть відповідальність за стан тварин;
- 2.7 Опіка над твариною – догляд за опікуваною твариною для забезпечення її біологічних, видових та індивідуальних потреб, забезпечення заходів з профілактики захворювань тварин та спрямованих на недопущення її неконтрольованого розмноження без зміни її ареалу перебування;
- 2.8 Власник тварини – юридична або фізична особа, яка здійснює догляд за твариною, що належить їй на праві власності або на інших підставах, що не суперечать законодавству, і несе відповідальність за стан тварини та її дії згідно з чинним законодавством;
- 2.9 Стерилізація (кастрація) – гуманний метод регулювання чисельності тварин шляхом хірургічного позбавлення тварини здатності до відтворення потомства (репродуктивної здатності), найчастіше застосовується метод кастрації – видалення органів, які відповідають за розмноження.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Основною метою Програми є зменшення кількості безпритульних тварин у смт Печеніги на основі гуманного та відповідального ставлення до них (із застосуванням методу ВСВП та стерилізації домашніх тварин, за бажанням власників), визначення прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, які опікуються безпритульними тваринами, залучення співробітників селищної ради, служб, установ, комунального підприємства та громадськості до вирішення цих питань за умови відсутності чіткої нормативно-правової бази на державному рівні.

Мета Програми може бути досягнута шляхом вирішення наступних завдань:

- Зменшення кількості безпритульних тварин в селищі на основі гуманного та відповідального ставлення до домашніх та безпритульних тварин, та

- пільгової стерилізації до домашніх тварин, що мають власників (за бажанням);
- Розробка і впровадження нормативно-правових, економічних, інформаційно-просвітницьких засобів посилення відповідального ставлення до домашніх тварин, контролю їх народжуваності, гуманного поводження з тваринами;
  - Забезпечення масовості й системності стерилізації тварин, розробка і здійснення планів районованого вилову, стерилізації, вакцинації з подальшим випуском на місця проживання під опіку безпритульних тварин, створення пунктів стерилізації та післяопераційної перетримки тварин;
  - Визначення прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, які опікуються безпритульними тваринами;
  - Вдосконалення системи обліку та ідентифікації домашніх і безпритульних тварин, та створення баз даних тварин в смт Печеніги;
  - Проведення роз'яснювальної та агітаційної роботи серед власників тварин про необхідність стерилізації домашніх тварин;
  - Здійснення інформаційно-просвітницької роботи серед населення щодо необхідності дотримання правил утримання і поводження з домашніми тваринами;
  - Здійснення громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування, установ, підприємств та організацій у сфері регулювання чисельності безпритульних тварин (вилову, перетримки, утримання, прилаштування і повернення безпритульних тварин до ареалу перебування).

4. ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І СПОСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ

Програма розроблена відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження».

Програма базується на засадах, визначених в Конституції України, законах України «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про тваринний світ», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про ветеринарну медицину», Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про об'єднання громадян», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», стандартах і директивах Міжнародного Епізоотичного бюро (ОІЕ) 2009 року, рекомендації Міжнародної коаліції по регулюванню чисельності тварин-компаньйонів (ICAM Coalition) 2007 року та інших нормативно-правових актів у сфері утримання та поводження з домашніми тваринами, інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сферах місцевого самоврядування, діяльності громадських організацій та захисту об'єктів тварин і протидії жорсткому поводженню з тваринами.

Для скорочення чисельності тварин застосовують два відомих в світі методи – ВСВП (відлов-стерилізація-вакцинація від сказу-повернення на місце проживання) і безповоротний відлов (вилучення з середовища проживання з подальшим знищенням тварин або їх розміщення в притулку із подальшим прилаштуванням).

У разі вибору методу безповоротного вилову необхідно укласти договори про вилов з підприємствами, що мають повноваження відловлювати тварин і щороку витратити бюджетні кошти на вбивство бездомних тварин, тобто боротися з наслідками проблеми, не впливаючи на її причини.

Періодичні разові акції по вилову і вбивству невеликої кількості собак без системної роботи по постійному скороченню чисельності тварин гуманними методами не принесуть результату, так як популяція собак дуже швидко відновиться за рахунок їх безконтрольного розмноження та викидання незатребуваного потомства домашніх тварин на вулицю.

У населеному пункті, який оточено природною зоною, безпритульні і домашні собаки виконують роль прикордонників і відлякують диких тварин (які є осередком природного сказу), перешкоджаючи їх проникненню в населені пункти. Вони виконують дуже важливу роль в підтримці безпечної епідеміологічної ситуації, захищають домашніх тварин і людей від покусів дикими скаженими тваринами, а також зберігають домашню птицю і кролів від викрадення дикими тваринами.

Метод ВСВП є законним і гуманним методом регулювання (скорочення) чисельності безпритульних тварин, який також сприяє вихованню гуманного ставлення до тварин та формуванню здорового суспільства, і розумінню цінності життя.

Стерилізовані тварини, які повертаються до попереднього ареалу перебування під відповідальність опікунів, обов'язково мають бути ідентифіковані (в т.ч. візуально). Для чого тварину кліп сують та заносять ідентифікаційний номер до реєстру безпритульних тварин до яких був застосований метод ВСВП.

Опікуном тварини може бути юридична або повнолітня фізична особа, внесена в реєстр, як опікун безпритульних тварин.

В обов'язки опікунів безпритульних тварин входить:

- забезпечувати догляд за безпритульними тваринами, що знаходяться під їх опікою, з урахуванням їх біологічних, видових та індивідуальних потреб і особливостей;
- здійснювати планові щорічні щеплення опікуваних тварин;
- забезпечувати (за необхідності) надання ветеринарної допомоги опікуваним тваринам;
- гуманно поводитись з безпритульними тваринами і повідомляти правоохоронні органи про випадки жорстокого поводження з тваринами;
- проводити роботу з влаштування тварин до нових власників.

Опікун безпритульної тварини має право:

- отримувати ветеринарну допомогу зі щеплення безпритульної тварини;
- отримати інформацію про час і місце планового вилову тварин для стерилізації за програмою ВСВП за три – п'ять днів до здійснення вилову;
- доставляти безпритульну тварину для оформлення над нею опіки в заклади ветеринарної медицини, пункти тимчасової перетримки, пункти стерилізації та післяопераційної перетримки;
- представляти інтереси опікуваної тварини у розв'язанні конфліктів, пов'язаних з нею, в разі їх виникнення.

5. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ, ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ, ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ

Напрямок 1. Забезпечення стерилізації та вакцинації безпритульних тварин, у тому числі тварин, що знаходяться під опікою.

У цьому напрямку необхідно забезпечити контроль за кількістю безпритульних тварин.

Заходи наведені у додатку 1 до Програми.

Напрямок 2. Створення сприятливих умов для співіснування людей та тварин у місті.

Цей напрямок передбачає забезпечення безпечного співіснування людей та тварин, зменшення кількості безпритульних тварин в смт Печеніги гуманними методами, зниження соціальної напруги.

Пріоритетним завданням зазначеного напрямку є утримання, ветеринарна допомога, лікування, стерилізація, вакцинація та прилаштування безпритульних тварин або повернення їх на місце проживання стерилізованими.

Напрямок 3. Забезпечення контролю у сфері утримання домашніх та інших тварин, здійснення просвітницької діяльності.

Необхідно забезпечити посилення контролю за утриманням домашніх тварин, регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами (застосування методу ВСВП), створення системи контролю за додержанням правил утримання домашніх тварин, виявлення та реагування на порушення, формування свідомості та належного рівня відповідальності громадян щодо дотримання Правил.

Таблиця 1

Заплановані індикатори результативності Програми

№	Індикатори	Одиниці виміру	2020	2021	2022	2023	2024
1	Кількість проведених операцій зі стерилізації безпритульних тварин (до загальної кількості безпритульних тварин)	%	40	60	20	20	20
2	Частка прилаштованих безпритульних тварин до загальної кількості безпритульних простерилізованих тварин (станом на кінець звітної періоду)	%	30	50	10	10	10
3	Співвідношення кількості безпритульних тварин, що знайшли дім, до кількості тварин, що були повернені на місце	%	10	10	10	10	10

6. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Виконання заходів Програми передбачається за рахунок коштів місцевого (селищного) бюджету, а також коштів від благодійних фондів, міжнародних благодійних організацій та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Обсяги фінансування заходів Програми уточнюються та визначаються **щорічно** відповідно до можливостей бюджету Печенізької селищної ради, прийнятих інвестиційних пропозицій і програм та пропозицій суб'єктів господарювання на відповідний рік.

Обсяги прогнозного фінансування Програми наведено в Додатку 1 до Програми.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Відлов безпритульних тварин проводиться юридичною або фізичною особою, із дотриманням принципів гуманності відповідно до цієї Програми та чинного законодавства.

Контроль за поведженням із тваринами під час відлову можуть здійснювати представники громадських організацій.

Відлову підлягають безпритульні тварини. Собаки, за винятком залишених власниками на прив'язі, незалежно від породи, належності та призначення, в тому числі й ті, що мають нашійники з номерними знаками і намордники, але знаходяться без власника на вулицях, площах, ринках, у парках, садах, на бульварах, дворах та інших громадських місцях, вважаються безпритульними і підлягають відлову.

Не підлягають відлову тварини, які раніше були простерилізовані і повернуті до попереднього ареалу перебування та візуально ідентифіковані.

У випадку виявлення і відлову загублених тварин, інформація про них повинна бути передана до Печенізької селищної ради, яка координує роботу у цій сфері.

Транспортування виловлених безпритульних тварин повинно здійснюватися на спеціально обладнаних для розміщення тварин автомобілях. При завантаженні, транспортуванні і вивантаженні тварин повинні використовувалися пристрої і прийоми, що запобігають травмам, каліцтву або загибелі тварин.

8. ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ПРОГРАМИ

В результаті реалізації Програми в смт Печеніги скоротиться чисельність безпритульних тварин до прийнятного для міста мінімуму.

Всі безпритульні тварини, котрі охороняють місто від проникнення диких тварин (природного вогнища сказу) будуть стерилізовані, вакциновані, матимуть опікунів, які будуть слідкувати за щорічною їх вакцинацією та регулярною обробкою від паразитів. Безпритульні собаки будуть мати кліпси, а власницькі – жетони на нашійниках, за якими можна буде їх ідентифікувати.

Стерилізовані безпритульні тварини не будуть агресивними та не будуть скупчуватися у зграї.

В результаті інформаційно-просвітницької роботи серед населення виховається гуманне ставлення до тварин, а надання можливості пільгової стерилізації власниками домашніх тварин – забезпечить стійку мінімальну кількість безпритульних тварин в селищі, оскільки не буде зайвого приплоду домашніх тварин.

За допомогою цієї Програми громадськість та влада зможуть ефективно вирішити проблему регулювання чисельності безпритульних тварин та покращити санітарно-епідеміологічну ситуацію.

Реалізація Програми забезпечить поліпшення санітарно-епідеміологічного та екологічного стану в селищі, а також певного соціального й економічного ефекту, який визначатиметься в:

- Зменшенні чисельності безпритульних тварин;
- Підвищенні рівня безпеки і комфортності середовища існування людини та інших тварин;
- Забезпеченні суспільного спокою і підвищенні моральності;
- Поліпшення естетичного вигляду смт Печеніги;
- Зниженні витрат на епідеміологічні заходи й лікування населення;
- Зниженні аварійності на дорогах;
- Забезпеченні ефективного використання бюджетних коштів на заходи щодо регулювання чисельності безпритульних тварин.

Секретар Печенізької селищної ради

Л. Подольська